

Elżbieta Jaworska

"Prawa epickie poezji ludowej", Axel Olrik, "Literatura Ludowa", T. 16 (1972), nr 3 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/46, 266

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(V) OLRIK Axel: Prawa epickie poezji ludowej. Przeł. J.M. Kasjan. "Literatura Ludowa" R. 16:1972 nr 3, s. 36-48.

Rozprawa należy do klasycznych pozycji folklorystyki europejskiej, i mimo, iż powstała w r. 1908, nie straciła swojej aktualności. Autor zajmuje się poetyką podania, określając tym terminem takie ludowe gatunki narracyjne, jak bajka, mit, pieśń, podanie o bohaterach i podanie miejscowe. Ustalone przez niego, wspólne dla tych gatunków, reguły formalne nazywa prawami epickimi poezji ludowej, ponieważ ograniczają one swobodę kompozycji w sposób całkowicie odmienny i surowszy niż w poezji artystycznej. Najważniejsze z nich (egzemplifikowane na ogół folklorem skandynawskim) to: prawo wstępu i zakończenia, powtarzanie, troistość, dwoistość sceniczna, prawo przeciwieństw, prawo bliźniąt, ważność pozycji finalnej, schematyzacja, plastyka, logika podania, jedność akcji, skoncentrowanie się wokół postaci głównej. Artykuł opatrzony został obszerną notą biograficzną o Olriku, pióra J.M. Kasjana.

BP/46/149

El.J.

(V) KLINGER Irena: Paralelizm w polskich i rosyjskich ludowych pieśniach weselnych. "Pamiętnik Literacki" R. 63: 1972 z. 2, s. 145-159.

Na podstawie pieśni weselnych ze zbiorów Kolberga i Szejna artykuł zajmuje się paralelizmem jako jednym z najważniejszych środków poetyckich w pieśniach ludowych. Punktem wyjścia rozważań jest klasyfikacja Moszyńskiego, dzieląca paralelizmy na formalne i logiczne. W polskich pieśniach - w przeciwieństwie do rosyjskich - dominuje typ paralelizmu formalnego i nierozwiniętego. Decyduje to o jego odmiennej roli w strukturze polskich i rosyjskich pieśni weselnych. Autorka bada paralelność wersów w płaszczyźnie syntaktycznej, morfologicznej i leksykalnej, a w konstrukcji paralelizmu logicznego wyróżnia następujące tropy poetyckie: metaforę, symbol i alegorię.

BP/46/150

El.J.